

AYT

YENİ
G
İ
S

GELİŞİM İZLEME

Coğrafya

YAPRAK TEST

ÇEK KOPAR
32 TEST

✓ Yeni Nesil Sorularla

✓ Konu Kazanım Odaklı

✓ Akıllı Tahta Uyumlu

AYT

COĞRAFYA

Test 1

Aşağıdaki tabloda Türkiye nüfusunun 2019 yılındaki yaş gruplarına göre oranı ile nüfus artış hızının bu şekilde devam etmesi durumunda 2075 yılındaki yaş gruplarına göre dağılımı tahmini olarak verilmiştir.

Yaş grupları (%)	2019 Yılı	2075 Yılı (tahmini)
0-14 yaş	23,1	14,6
15-64 yaş	67,8	57,7
65 ve üzeri yaş	9,1	27,7

Buna göre, 2075 yılında Türkiye nüfusunda aşağıdakilerden hangisinin azalacağı söylenemez?

- A) Doğum oranlarının
- B) İş gücü ihtiyacının
- C) Genç nüfusun yaşlı nüfusa oranının
- D) Nüfus artış hızının
- E) Nüfusun dinamizminin

Türkiye'de 1923-1963 yılları arasında uygulanan nüfus politikaları ile nüfus artış hızının artırılması hedeflenmiştir. Bu amaçla çok çocuklu ailelere vergi muafiyetinin getirilmesi, evlenme yaşının erkeklerde 17, kadınlarda 15'e indirilmesi, göçmenlere güm-rük muafiyetinin getirilmesi ve doğum evleri kurulması gibi uygulamalar hayata geçirilmiştir.

Bu uygulamaların dayanak noktaları arasında aşağıdakilerden hangisinin bulunduğu söylenemez?

- A) Fazla nüfusun ülke için siyasi ve askeri güç olduğunun düşünülmesi
- B) Tarımda makineleşmenin yetersiz olması
- C) Yurt dışına yapılan işçi göçlerinin aktif nüfusu azaltması
- D) Ölüm oranlarının yüksek olması
- E) I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'ndan dolayı erkek nüfusun azalması

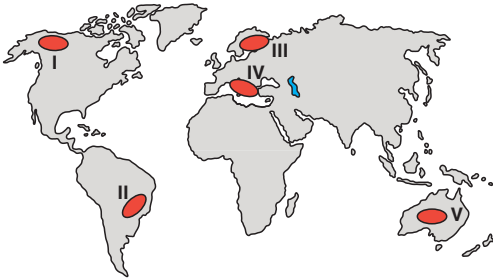
Ekosistem ve Madde Döngüsü

1. Benzer yetiştirme şartlarına sahip bitki ve hayvan topluluklarını barındıran bölgelere biyom denir. Her biyomun kendine özgü bitki örtüsü ve hayvan türü vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, tropikal yağmur ormanları biyomunun özelliklerinden biri değildir?

- A) Her mevsimin sıcak ve yağışlı geçmesi
B) Ekvator çevresinde görülmesi
C) Canlı türlerinin terleme yoluyla su kaybının fazla olması
D) En geniş yüz ölçümüne sahip biyom olması
E) Biyoçeşitliliğin fazla olması

2.

Yukarıdaki dünya haritasında numaralandırılmış alanlardan hangisinin biyomu yanlış verilmiştir?

- A) I ➡ Tundra
B) II ➡ Savan
C) III ➡ Yaprak döken orman
D) IV ➡ Çalı
E) V ➡ Çöl

3. **Aşağıdaki hayvan türlerinden hangisi, diğerlerine göre farklı bir biyomda yer alır?**

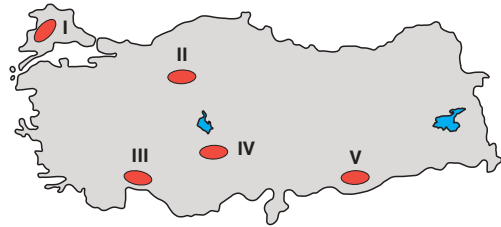
- A) Zebra B) Zürafa C) Antilop
D) Leopar E) Karibu

4. • Yazları sıcak ve yağışlı, kışları kurak geçer.
• Bitki örtüsü uzun boylu otlar, yer yer ağaçlar ve çalılardan oluşur.
• Zebra, zürafa, fil, aslan, timsah, geyik, antilop gibi hayvan türlerini barındırır.
• Kurak geçen dönemde hayvanlar göç eder.

Yukarıda bazı özellikleri verilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çöl B) Ilıman çayır C) Savan
D) Tropikal orman E) Tundra

5. Biyoçeşitliliği artıran faktörlerden biri de yeryüzü şekillerinin kısa mesafelerde değişmesidir. Genel olarak engebeli bölgeler, yeryüzü şekillerinin düz olduğu bölgelere göre zengin bitki ve hayvan türlerine sahiptir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılan yerlerden hangisinde biyoçeşitlilik daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Aşağıdakilerden hangisi biyoçeşitliliğin zengin olduğu bölgelerden biri değildir?**

- A) Mercanların bol olduğu sığ sular
B) Denizlerin 200 m derinlikten sonraki kesimleri
C) Sıcak ve soğuk akıntıların karşılaşma alanları
D) Sıcaklık ve nemin fazla olduğu gür ormanlar
E) Akarsuyun denize döküldüğü ağzı kısımları

7. Aşağıdaki haritada K, L ve M bölgeleri gösterilmiş ve bu bölgelerdeki canlı türleriyle ilgili bazı özellikler verilmiştir.

- Son jeolojik dönemde K bölgesinde denizin kara haline gelmesi sonucu Alaska ile Sibirya arasında hayvan göçleri yaşanmıştır.
- L bölgesinde bulunan kanal sayesinde Kızıldeniz ile Akdeniz arasında tür geçişleri yaşanmaktadır.
- Birbirinden çok uzak kara parçalarında bulunan canlı türleri M bölgesinde karşılaşarak birarada yaşamaya başlamıştır.

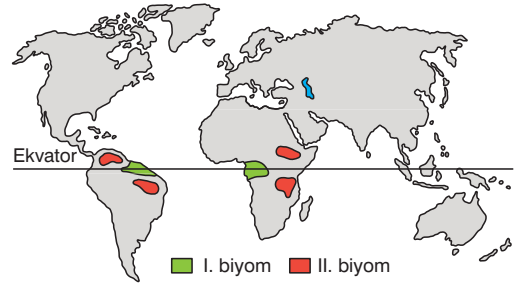
Buna göre K, L ve M bölgelerindeki canlı türleri üzerinde etkili olan faktörler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

K	L	M
A) İklim değişikliği	Kıtaların kayması	Beşeri etkenler
B) İklim değişikliği	Beşeri etkenler	Kıtaların kayması
C) Kıtaların kayması	Beşeri etkenler	İklim değişikliği
D) Kıtaların kayması	İklim değişikliği	Beşeri etkenler
E) Beşeri etkenler	İklim değişikliği	Kıtaların kayması

8. Aşağıdaki insan faaliyetlerinden hangisi, biyolojik çeşitliliği tehdit eden unsurlar arasında yer almaz?

- A) Çayır ve meraların aşırı otlatılması
- B) Dere yataklarının kurutulması
- C) Taş ve maden ocaklarının işletmeye açılması
- D) Ormanlık alan oluşturulması
- E) Barajların yapılması

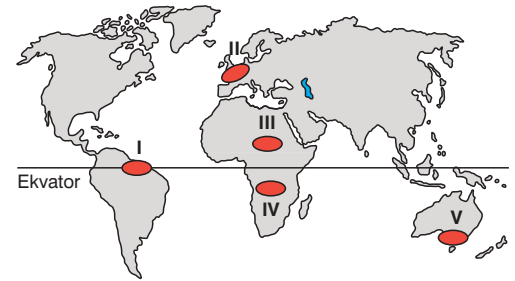
9. Aşağıdaki haritada iki biyom farklı renklerle gösterilmiştir.

Bu biyomlarda sıcaklık ortalaması ile yıllık yağış miktarı benzer olmasına rağmen farklı bitki ve hayvan türlerinin bulunması daha çok aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilidir?

- A) Yağışın mevsimlere dağılımı
- B) Yağış oluşum şekli
- C) Sıcaklığın mevsimlik değişimi
- D) En yüksek ve en düşük sıcaklıkların dağılımı
- E) Yer şekilleri ve toprak özellikleri

10. İklim, hayvanların göç hareketlerini etkiler. Örneğin yağışların yaz mevsiminde yoğunlaştığı iklim bölgesinde yaşayan hayvanlar, kurak geçen kış mevsiminde bölgeden göç etmektedir.

Bu durum, yukarıdaki haritada gösterilen alanların hangilerinde belirgin bir biçimde yaşanmaktadır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) IV ve V

Ekosistem ve Madde Döngüsü

1. Besin maddeleri ve enerjinin üreticilerden otçullara, oradan da etçillere doğru aktarılmasına besin zinciri denir.

Buna göre, besin zinciri ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Canlılar arasındaki enerji akışına katkı sağlar.
- B) İlk aşamasında yer alan bitkiler fotosentez yoluyla besin üretir.
- C) Besin zincirinde üreticilerin artması bu zincirdeki tüm canlı türlerinin artmasına neden olur.
- D) Besin piramidinin her basamağındaki enerjinin az bir kısmı bir üst basamağa aktarılabilir.
- E) Besin zinciri üreticilerle ayrıştırıcılar arasında çift yönlüdür.

2. Canlıların ihtiyaçları olan maddeleri yaşadıkları ortamdan alıp gerekli kullanım sonrası bu maddeleri ortama geri vermesi şeklinde gerçekleşen dolaşıma madde döngüsü denir.

Bu döngülerin en önemlilerinden olan karbon;

- I. bitkilerin fotosentez yapması,
- II. fosil yakıtların yanması,
- III. karbonatlı kayaların fiziksel ve kimyasal yollarla ayrışması,
- IV. deniz hayvanlarının kabuk oluşumu

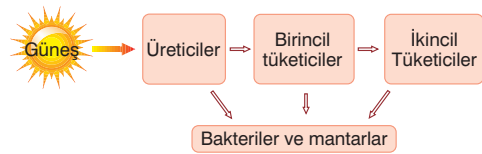
durumlarından hangileri sonucunda açığa çıkar, hangileri sonucunda ise tüketilir?

Açığa çıkması	Tüketilmesi
A) I ve II	III ve IV
B) II ve III	I ve IV
C) I ve IV	II ve III
D) III ve IV	I ve II
E) I ve III	II ve IV

3. Aşağıdakilerden hangisi, su ekosistemlerinin özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Okyanus akıntılarının karşılaşma alanları besin bakımından daha zengindir.
- B) Deniz ve okyanuslarda derinlik arttıkça canlı çeşitliliği artmaktadır.
- C) Akarsuların yukarı çıkışında yatak eğiminin fazla, akış hızının yüksek ve suların soğuk olması canlı yaşamını olumsuz etkilemektedir.
- D) Suların kimyasal özelliği karasal su ve denizel su ekosistemlerinin farklı özellikler taşımasını sağlamıştır.
- E) Bataklıklar karasal ekosistemler ile su ekosistemleri arasında geçiş özelliği gösterir.

4. Aşağıdaki şemada bir ekosistemdeki besin zincirinin unsurları gösterilmiştir.

Buna göre besin zinciri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Bitkiler güneş enerjisini fotosentez yoluyla besin üretiminde kullanır.
- B) Birincil tüketicilerin artması ikincil tüketicileri olumlu, üreticileri olumsuz yönde etkiler.
- C) Ayrıştırıcılar, besin zincirinin her aşamasında yer almaktadırlar.
- D) Besin zincirinde enerji akışı sürekli devir yapmaktadır.
- E) Otçulların sayısı etçillerden fazladır.

5. Aşağıdakilerden hangisi karbonun depolandığı durumlardan biridir?

- A) Fosil yakıtların oluşumu
- B) Kireç taşlarının yakılması
- C) Orman yangınları
- D) Ölen canlıların çürümesi
- E) Canlıların solunumu

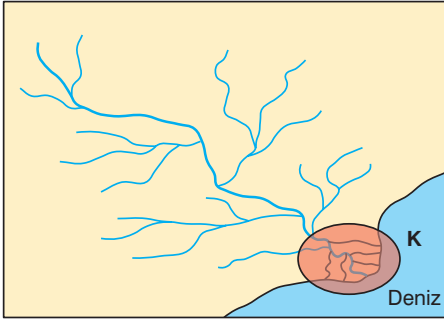
6. Bir akarsuyun;

- I. çamurlu ve bulanık akması,
- II. havzasının açık olması,
- III. debisinin fazla olması,
- IV. akış hızının fazla olması

özelliklerinden hangileri, biyoçeşitliliği artırır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7.

Yukarıdaki şekilde akarsuyun K ile gösterilen kesiminde biyoçeşitliliğin fazla olmasında;

- I. besin zenginliğinin fazla olması,
- II. iklimin ılımanlaşması,
- III. akarsuyun yük miktarının artması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

- 8. I. Baklagillerin azotun bağlanmasıdaki etkisi büyüktür.
- II. Bakteriler azotun hem bağlanmasında hem de serbest bırakılmasında görev yapar.
- III. Canlılar azotu genelde doğrudan kullanmaktadır.
- IV. Tarımda kullanılan kimyasal gübreler azot döngüsünü olumlu yönde etkiler.

Yukarıda verilenlerden hangileri, azot döngüsüne ait özellikler arasında yer alır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

- 9. Tüm canlılar, karbon içerikli bileşikler olan organik moleküllerden oluştuğundan, karbon döngüsü canlı yaşamının devamlılığı açısından oldukça önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi karbon döngüsünün bir parçası değildir?

- A) Orman yangınları
- B) Bitkilerin fotosentez yapması
- C) Karbonatlı kayaçların ayrışması
- D) Canlıların solunum yapması
- E) Meteorların atmosferde parçalanması

- 10. I. Fosfor ve azotun az olduğu açık denizler
- II. Mercan resifleri
- III. Sıcak ve soğuk akıntılarının karşılaşma alanları
- IV. 100 metrenin altındaki derinlikler

Okyanus ve denizlerdeki canlı çeşidinin ve sayısının, yukarıda verilen ortamların hangilerinde daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Doğanın Ekstremleri, Doğa ve Değişim

1. Alışılmışın dışında gerçekleşen ya da nadiren meydana gelen doğa olayları ekstrem doğa olayları olarak tanımlanır. Bu doğa olayları genellikle dünyanın bazı bölgelerine özgü olup bu bölgeleri daha fazla etkilemektedir.

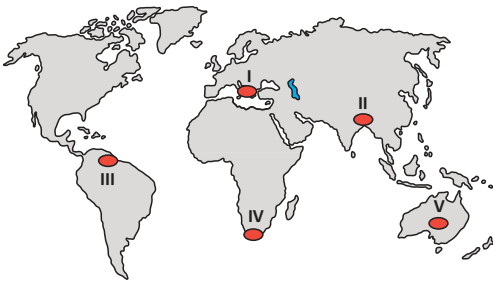
Buna göre aşağıdaki ekstrem doğa olaylarından hangisinin belli bir bölgeye özgü olduğu savunulamaz?

- A) Meteor düşmesinin
- B) Kasırga ve hortumların
- C) Şiddetli kuraklıkların
- D) Büyük tsunamilerin
- E) Volkanik patlamaların

2. Ekstrem boyuttaki yağışların neden olduğu sorunlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Heyelan ve kütle hareketlerinin oluşması
- B) Tarım arazilerinin sular altında kalması
- C) Yer altı su seviyesinin artması
- D) Sel ve taşkınların oluşması
- E) Ulaşımın aksaması

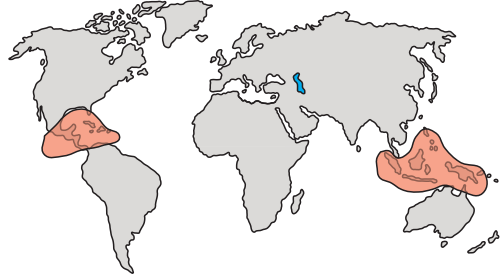
3.

Yukarıdaki haritada numaralanmış yerlerin hangisinde yaz yağışlarının etkili olmasına bağlı olarak ekstrem boyutta sel ve taşkınların yaşandığı söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Aşağıdaki haritada bazı alanlar koyu renkle gösterilmiştir.

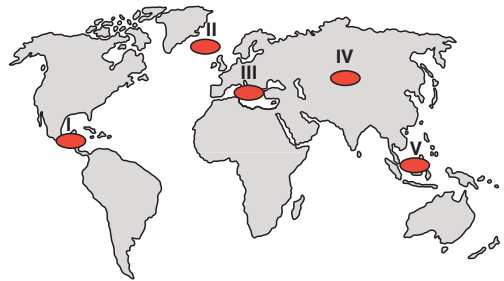
Bu alanlarda aşağıdaki doğa olaylarından hangisi sık sık ekstrem boyutlara ulaşmaktadır?

- A) Kuraklık
- B) Çığ
- C) Erozyon
- D) Tropikal siklon
- E) Orman yangını

5. Aşağıdakilerden hangisi sıcaklıkların küresel boyutta arttığının göstergelerinden biri değildir?

- A) Kutuplardaki buzulların erimesi
- B) Tropikal bölgelerde kuraklığın artması
- C) Ilıman kuşağın daha fazla sayıda sıcak hava dalgasının etkisinde kalması
- D) Kasırga ve hortumların yaşanma sıklığının artması
- E) Jeotermal alanlardaki suların sıcaklığının değişmesi

6.

Ekstrem boyuttaki volkanik patlamanın, haritada numaralandırılmış yerlerden hangisinde görülme durumu daha azdır?

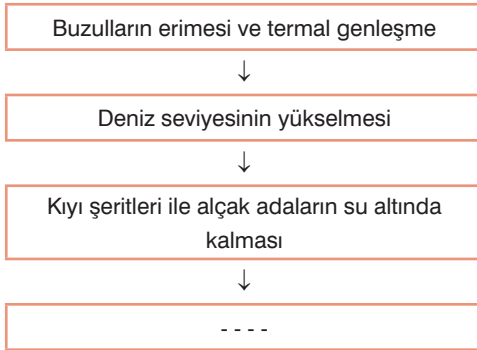
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Karayip Denizi'nde bulunan Montserrat Adası'ndaki yanardağın, yaklaşık 500 yıl aradan sonra tekrar faaliyete geçmesiyle çıkan lavlar etrafa yayılarak adayı yaşanmaz hâle getirmiştir. Adanın başkenti Plymouth, lavlar ve küller ile örtülmüştür. Bu volkanik olay, alınan önlemler sayesinde can kaybına neden olmamış ancak adanın üçte ikisini kullanılamaz hâle getirmiştir.

Buna göre, ada için ekstrem boyutta gerçekleşen volkanik olayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğal bitki örtüsü tahrip olmuştur.
- B) Göç hareketlerine neden olmuştur.
- C) Tatlı su kaynakları kirlenmiştir.
- D) Bazı tarım alanları kullanılamaz hâle gelmiştir.
- E) Kasırga ve fırtına oluşumlarına yol açmıştır.

8. Aşağıda küresel ısınmaya bağlı meydana gelebilecek olaylar zinciri verilmiştir.

Bu olaylar zincirinde boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi bilgi yanlışına neden olur?

- A) Tarım alanlarının azalması
- B) Tuzlu suların yer altı sularını basması
- C) İç bölgelere doğru göç hareketlerinin yaşanması
- D) Denizlerdeki biyoçeşitliliğin artması
- E) Kıyı erozyonunun artması

9. Aşağıdaki durumlardan hangisinin doğal sistemler üzerindeki olumsuz etkisinin daha az olması beklenir?

- A) Denizden dolgu yoluyla arazi kazanılması
- B) Tarımsal ilaç kullanımının artması
- C) Şehirlerin dikey yönlü büyümesi
- D) Su kaynaklarının fazla tüketilmesi
- E) Ormanların tahrip edilmesi

10. Kyoto Protokolü, insan kaynaklı küresel iklim değişiminin olumsuz etkilerinin önlenmesi ve buna neden olan uygulamaların sınırlandırılması amacıyla Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinin de dahil olduğu 191 ülke tarafından imzalanan antlaşmadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Kyoto Protokolü'nde alınan kararlara uygun bir uygulama değildir?

- A) Sera gazlarının azaltılması
- B) Sanayi tesislerinin belli alanlarda yoğunlaştırılması
- C) Yenilenebilir kaynakların kullanımının artırılması
- D) Az enerji tüketen sistemlere geçilmesi
- E) Kömür ve linyit kullanımının azaltılması

11. Şehir ısı adası; bir şehrin, çevresindeki kırsal alanlara göre daha sıcak olmasıdır. Şehirleşmenin artması, güneş ışınlarının daha fazla soğurulmasına yol açarak ısının tutulmasına neden olmaktadır. Yerleşmelerin artması ise rüzgârların geçişini ve hava dolaşımını azaltarak şehirlerin serinlemesini engellemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi, şehir ısı adalarının oluşma nedenlerinden biri değildir?

- A) Çok katlı binaların artması
- B) Hava kirliliğinin artması
- C) Binalarda ısı yalıtımının yaygınlaşması
- D) Doğal bitki örtüsünün tahrip edilmesi
- E) Yer altı sularının azalması

Dünya'da Nüfus Politikaları

1. Nüfus politikası, nüfusun miktarına ve niteliğine yönelik alınabilecek önlemleri kapsamaktadır. Bu amaçla uygulanan politikalardan biri de, ekonomik büyümeyle nüfus artış hızının paralel olduğu yerlerde mevcut nüfusu koruma ve nitelik yönünden iyileştirmeyi amaçlayan politikalardır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu amaçla yapılan çalışmalardan biridir?

- A) Evlenme yaşının düşürülmesi
- B) Tarımda çalışan nüfus oranının azaltılması
- C) Eğitim ve sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi
- D) Doğum oranlarının azaltılması
- E) İş gücü ihtiyacının dış göçlerle karşılanması

2. I. Nüfus artış hızını yükseltme
II. Nüfus artış hızını azaltma
III. Nüfusun nitelik ve niceliğini iyileştirme

Yukarıdaki nüfus politikalarını uygulayan ülkeler, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A) Arjantin	Kanada	Çin	
B) Japonya	Endonezya	Arjantin	
C) Endonezya	Hindistan	Fransa	
D) Nijerya	Rusya	Japonya	
E) Rusya	Kanada	Arjantin	

3. Nüfus artış hızını yükseltmeyi amaçlayan politikalar uygulayan ülkelerin nüfus yapılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Genç nüfus oranı azdır.
- B) Nüfus artış oranı düşüktür.
- C) Nüfusun yaş ortalaması yüksektir.
- D) Nitelikli iş gücü oranı yüksektir.
- E) Kadın nüfusu daha fazladır.

4. Bir ülkenin 1950-1990 yılları arasında nüfus artış hızını azaltmaya, 1990-2020 yılları arasında ise nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalar uyguladığı ve bunda da başarılı olduğu bilinmektedir.

Bu ülkeyle ilgili;

- I. 1950-1990 yılları arasında nüfus piramidinin tabanı daralmıştır.
- II. 1950-1990 yılları arasında nüfus miktarı azalmıştır.
- III. 1990-2020 yılları arasında doğum oranları artmıştır.
- IV. 1990-2020 yılları arasında yaşlı nüfus oranı artmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5. Aşağıdaki tabloda Japonya'nın yıllara göre yaş grubu dağılımı verilmiştir.

Yıllar	0-14 yaş (%)	15-64 yaş (%)	65 ve üzeri (%)
1960	30,2	66,2	5,6
1985	21,5	68,2	10,3
2010	13,2	63,7	23,1

Tablodaki bilgilerden yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Doğum oranları hızla azalmıştır.
- B) Nüfus hızlı bir yaşlanma sürecine girerek dinamizmini kaybetmiştir.
- C) Çalışma çağındaki nüfus genç ve yaşlı nüfustan fazladır.
- D) Toplam nüfus miktarı azalmıştır.
- E) Yaşlı nüfusun ekonomi üzerindeki baskısı artmıştır.

6. Sahip olunan kaynaklara oranla nüfusun az olduğu ya da ekonomik büyümeye oranla nüfus artış hızının düşük olduğu yerlerde nüfus artış hızını yükseltmeyi amaçlayan politikalar uygulanır.

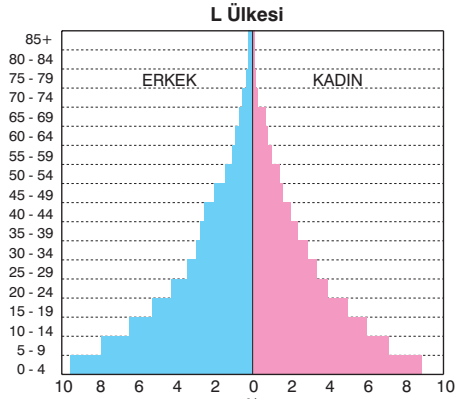
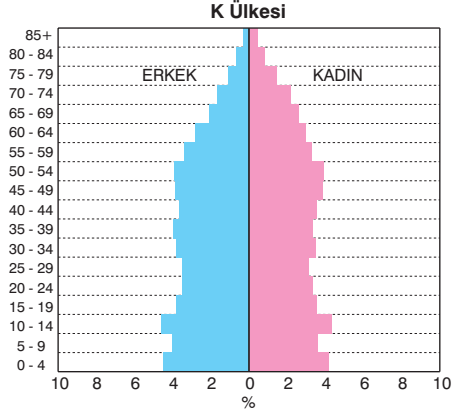
Aşağıdakilerden hangisi, bu politikaların başarıyla uygulandığı ülkelerde meydana gelen sonuçlardan biri değildir?

- A) İşçi ücretlerinin azalması
B) Mal ve hizmetlere olan talebin artması
C) Yaşlı nüfus oranının artması
D) Göçmenlerin oranının azalması
E) Nüfus dinamizminin artması
7. Nüfusun miktarına ve niteliğine yönelik alınabilecek önlemlerin tümüne nüfus politikası denir. Günümüzde Japonya ve Avustralya gibi ülkeler nüfus artış hızını artırmaya, Bangladeş ve Nijerya gibi ülkeler azaltmaya yönelik nüfus politikaları uygularken Brezilya ve Meksika gibi ülkeler de mevcut nüfusu koruma ve nitelik yönünden iyileştirmeyi amaçlayan politikaları esas alır.

Bu ülkelerin farklı nüfus politikası uygulamaları, aşağıdakilerden hangisine dayandırılmaz?

- A) Doğal kaynak potansiyellerine
B) Kalkınma hızlarına
C) İş gücü kaynaklarına
D) Tasarruf oranlarına
E) İstihdam olanaklarına
8. **Aşağıdakilerden hangisi gelişmekte olan ülkelerde nüfus artış hızının azalmasının olumlu sonuçları arasında yer almaz?**
- A) Eğitim ve sağlık hizmetlerinin kalitesinin artması
B) Kişi başına düşen milli gelirin artması
C) İş gücü ihtiyacını karşılama oranının azalması
D) Kırsal kesimden kentlere yapılan göçlerin azalması
E) Yaşlı nüfus oranının artması

9. Aşağıda iki ülkenin nüfusunun yaş gruplarına göre dağılışı verilmiştir.

Nüfusun yaş gruplarına göre dağılışına bakılarak ülkelerle ilgili;

- I. K'de kilometrekareye düşen kişi sayısı azdır.
II. Gelişmişlik düzeyleri farklıdır.
III. Farklı nüfus politikalarına ihtiyaç duyarlar.
IV. L'nin nüfus miktarı daha fazladır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I ve IV
D) II ve III
E) III ve IV

10. Nüfusun beslenme, barınma ve eğitim gibi ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan yatırımlara demografik yatırımlar denir.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerden hangisinde demografik yatırımların toplam yatırımlar içindeki payı en azdır?

- A) Mısır
B) Fransa
C) Çin
D) Hindistan
E) Nijerya

Türkiye’de Nüfus Politikaları

1. Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca ülkemizin sosyoekonomik koşulları sürekli değişmiştir. Değişen bu koşullar, Türkiye’nin farklı nüfus politikaları benimsemesine neden olmuştur.

Buna göre, Türkiye’de aşağıdakilerden hangisine yönelik nüfus politikaları uygulanmamıştır?

- A) Yaşlı nüfus oranını artırmaya
- B) Nüfusun niteliğini iyileştirmeye
- C) Bağımlı nüfus oranını azaltmaya
- D) Ölüm oranlarını düşürmeye
- E) Kalkınma düzeyini yükseltmeye

2. Türkiye’de 1923-1965 yılları arasındaki nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikaların dayanak noktaları arasında aşağıdakilerden hangisi **gösterilemez**?

- A) Nüfusun siyasi ve askerî güç olarak görülmesi
- B) Doğal kaynakları işleyecek nüfusun az olması
- C) Savaşların nüfusun yapısını bozması
- D) Ölüm oranlarının yüksek olması
- E) Nüfusun ülke geneline düzensiz dağılımı

3. Türkiye’de 1963 yılı öncesi ve sonrası dönemlerde farklı nüfus politikalarının uygulanmasında, aşağıdakilerden hangisi belirleyici olmuştur?

- A) Nüfusun ülke geneline dağılımı
- B) Kadının iş hayatına katılması
- C) Çocuğun ailedeki rolünün değişmesi
- D) Nüfus artış hızı
- E) Kırdan kente yapılan göçler

4. 2000’li yılların başından itibaren nüfus artış hızının %15’in, doğurganlık oranının da % 2,09’un altına düşmesi devlet kademesinde nüfus politikasında değişikliği gündeme getirmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu çerçevede yapılan yasal düzenlemelerden biri değildir?

- A) Çalışan anneler için mesai sürelerinin kısaltılması
- B) Doğum yapan annelere çocuk sayısına göre maddi destek verilmesi
- C) Bakıcı ve kreş yardımı yapılması
- D) Doğum izinlerinin artırılması
- E) Kadınların iş hayatına katılımının sınırlandırılması

5. Türkiye nüfusunun 2075 yılında yaş gruplarına göre dağılımında karşılaşılabileceği sorun günümüzde birçok Avrupa ülkesinde görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında İngiltere’de her yüz kişiden otuzunun 65 yaşın üzerinde olduğunu söylemek mümkündür.

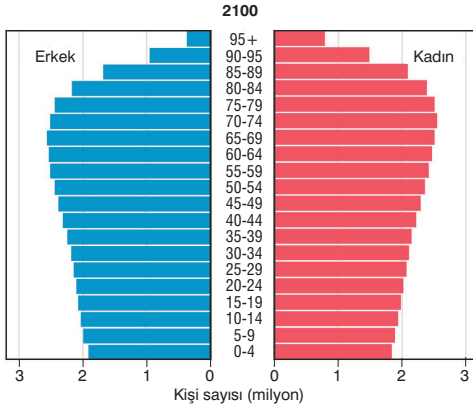
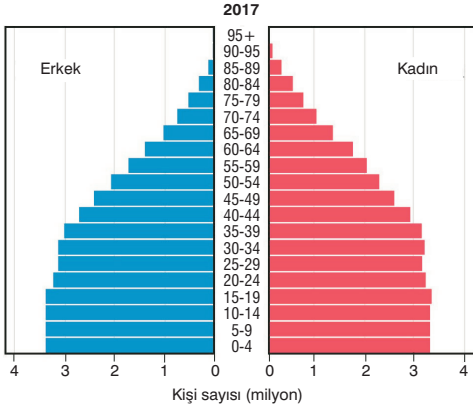
Türkiye’nin de buna benzer bir sorun yaşaması için alınması gereken tedbirler arasında;

- I. çeşitli teşvikler yapılarak doğum oranlarının artırılması,
- II. kadınların iş hayatına katılımının azaltılması,
- III. sağlık hizmetlerinin daha da yaygınlaştırarak bebek ölümlerinin azaltılması,
- IV. evlenme yaşının yükseltilmesi,
- V. çalışan annelerin çalışma süreleriyle ilgili düzenlemelerin yapılması

uygulamalarından hangileri yer almaz?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

6.

Türkiye'nin 2017 ve 2100 yılına ait yukarıdaki piramitleri incelendiğinde, gelecekteki nüfus özellikleriyle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Doğurganlık oranı azalacaktır.
- B) Genç nüfuslu olma özelliğini kaybedecektir.
- C) Yurt dışına göçler artacaktır.
- D) Ortanca yaş yükselecektir.
- E) Emekli nüfusun giderleri artacaktır.

7. Cumhuriyet'ten günümüze kadarki değişim süreci göz önüne alındığında, Türkiye nüfusu ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Farklı nüfus politikaları uygulanmıştır.
- B) Nüfusun niteliği giderek artmıştır.
- C) Ortalama yaşam süresi uzamıştır.
- D) Nüfus artış hızı sürekli yükselmiştir.
- E) Nüfus miktarı sürekli artmıştır.

8. Aşağıda Türkiye'de farklı nüfus politikalarının uygulandığı dönemlere ait bazı özellikler verilmiştir.

- I. Ölüm oranlarını azaltmak için halk sağlığını koruyucu yasal düzenlemelerin yapılması
- II. Doğum izinlerinin artırılması ve bakıcı yardımı yapılması
- III. Kadınların çalışma hayatında daha fazla yer almasını sağlayacak çalışmaların yapılması

Bu uygulamalardan hangilerinin nüfus artış hızını artırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

9. TÜİK'in hazırladığı düşük düzey doğurganlık senaryosuna göre Türkiye'de doğurganlık hızının sürekli olarak azalacağı varsayılmaktadır.

Bu durumun gelecekte aşağıdakilerden hangisine neden olacağı savunulamaz?

- A) İş gücü ihtiyacının ortaya çıkmasına
- B) Sosyal güvenlik kurumlarının harcamalarının artmasına
- C) Ortanca yaşın yükselmesine
- D) Genç nüfus oranının azalmasına
- E) Nüfusun dinamizminin artmasına

10. Türkiye'deki nüfus artış hızı 1985'ten günümüze kadar azalma göstermektedir.

Aşağıdakilerden hangisinin, bu durumun ortaya çıkmasında etkili olduğu savunulamaz?

- A) Kadınların iş gücüne katılımının artmasının
- B) Anne ve bebek ölümlerinin azalmasının
- C) Eğitim düzeyinin yükselmesinin
- D) Şehirleşme oranının artmasının
- E) Aile planlaması çalışmalarının uygulanmasının

Şehirlerin Fonksiyonları ve Etki Alanları

1.

Yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bulundukları ülkelerin başkenti olmaları
- B) Sanayi faaliyetlerinin gelişmiş olması
- C) Küresel etkiye sahip olmaları
- D) Nüfuslarının 10 milyondan fazla olması
- E) Zengin maden yataklarına sahip olmaları

2.

- Liman şehirleri; hinterlandı geniş, önemli koy ve körfezlere sahip olan, ticaretin genellikle liman aracılığıyla yapılması sonucu gelişen şehirlerdir.
- Dinî şehirler; bir veya birden fazla dinî inancın merkezi ya da kutsal değerlere ve mekânlara sahip olan şehirlerdir.
- Kültürel şehirler; bilim, sanat ve eğitim gibi çeşitli kültürel faaliyetlerin ön planda olduğu şehirlerdir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu tür şehirlere örnekler doğru olarak verilmiştir?

Limn	Dinî	Kültürel
A) Singapur	Kalküta	Detroit
B) Kalküta	Lhasa	Cambridge
C) Roma	Singapur	Oxford
D) Paris	Mekke	Roma
E) Hamburg	Shangay	Hong Kong

3. Aşağıdaki şehirlerden hangisinin gelişmesinde ön plana çıkan fonksiyon yanlış verilmiştir?

- A) Paris - Liman
- B) New York - Finans
- C) Lhasa - İnanç
- D) Dubai - Turizm
- E) Brüksel - Askeri ve idari

4.

- I. Kerkük
- II. Tokyo
- III. Essen
- IV. Amsterdam

Yukarıdaki şehirlerden hangilerinin gelişmesinde madencilik faaliyetleri etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

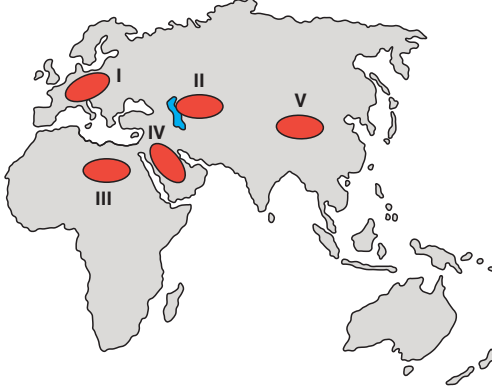
5.

Fransa'nın güneyinde, Nice kentinin 40 km uzağında küçük bir balıkçı kasabası olan Cannes, bundan 55 yıl önce başlayan ve adıyla anılan film festivali ile üne kavuştu. Kimilerine göre Cannes'ın kaderi İngiliz Lordu Brougham'ın kolera salgını yüzünden Nice'e gitmeyi erteleyip küçük bir balıkçı kasabası olan Cannes'da konaklaması ile değişti. Şu anda 70 bin nüfuslu Cannes, yılda 7,5 milyon ziyaretçiyi ağırlamaktadır.

Bu parçaya göre Cannes şehrinde aşağıdaki faaliyetlerden hangisinin geliştiği savunulamaz?

- A) Turizm
- B) Ticaret
- C) Haberleşme
- D) Balıkçılık
- E) Ulaşım

6. İslamiyet'in kabulüyle Türkler tarafından göçebe yaşam tarzı yavaş yavaş terk edilmeye başlanmış ve bu doğrultuda 9. yüzyıldan itibaren önemli Türk-İslam şehirleri ortaya çıkmaya başlamıştır.

Bu şehirlerin, yukarıdaki haritada numaralandırılan alanların hangisinde yoğunlaştığı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdakilerden hangisi küresel etkiye sahip şehirlerin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Uluslararası ticaret, borsa, bankacılık, sigortacılık gibi faaliyetlerin gelişmesi
B) Bilim, teknoloji ve sanatta uzmanlaşmış kurum ve kuruluşların yaygın olması
C) Ortaya çıkabilecek sosyal, ekonomik ve siyasi olayların tüm dünyayı etkilemesi
D) Genellikle gelişmiş ülkelerde yer almaları
E) Türdeş nüfus yapısına sahip olmaları

8. Tarihsel süreçte şehirlerin nüfusunun hızla artması aşağıdakilerden hangisiyle en az ilgilidir?

- A) Üretim faaliyetlerinin hız kazanmasıyla
B) Takas yoluyla ticaretin başlamasıyla
C) Doğum oranlarının artmasıyla
D) Sanayi Devrimi'nin yaşanmasıyla
E) Yönetici ve asker sınıfının ortaya çıkmasıyla

9. • Timur Devleti'ne başkentlik yapmıştır.
• Uluğ Bey Dönemi'nde bilim, sanat ve kültür alanlarında gelişmiştir.
• Uluğ Bey tarafından yaptırılan rasathane şehrin gelişmesinde etkili olmuştur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen Türk-İslam şehri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Taşkent B) Fergana C) Buhara
D) Semerkant E) Tebriz

10. Sanayileşme, şehirleşme ve göç olguları birbirleri ile sürekli etkileşim halindedir.

Buna göre, aşağıda verilen şehirlerin hangisinde bu etkileşimin yoğun olduğu söylenemez?

- A) Brüksel B) Manchester C) Gebze
D) Sao Paulo E) Mumbai

11. I. "Doğunun Başkenti" anlamına gelen şehir son teknoloji, bilgi, finans, kültür ve moda gibi cazibe merkezlerinin toplandığı bir yer haline gelmiştir.
II. 1900'lü yıllarda küçük bir balıkçı ve liman kasabasıyken petrol sayesinde gelişerek alışveriş ve turizm kenti haline gelmiştir.
III. Thames Nehri kenarında kurulmuş küçük bir şehirken tarihi ve kültürel görüntüsü, siyasi ve ekonomik etkisi, ulaşım ve finans merkezi olması nedeniyle küresel etkiye sahip olmuştur.

Yukarıdaki özelliklere sahip olan şehirler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Tokyo	Dubai	Londra
B) Dubai	Paris	Şanghay
C) Tahran	Oxford	Tokyo
D) Essen	Roma	Pekin
E) Dubai	Londra	Tokyo

Türkiye’de Yerleşme

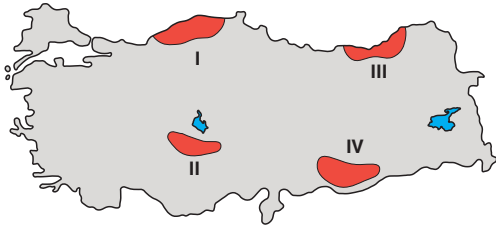
1. Şehirleri kırsal yerleşmelerden ayıran en önemli özellik sahip oldukları işlevsel yapılardır. Kırsal yerleşmelerde daha çok tarımsal faaliyetler ön planda iken şehirlerde yönetim, sanayi, kültür, turizm ve ulaşım gibi fonksiyonlar gelişmiştir.

Buna göre, haritada verilen kentlerin gelişip büyümesinde aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisi birinci derecede etkili olmuştur?

- A) Tarım B) Madencilik C) Ulaşım
D) Ticaret E) Turizm

2. Su kaynaklarının az olduğu kırsal alanlarda toplu, su kaynaklarının fazla ve yer şekillerinin engebeli olduğu yerlerde ise dağınık yerleşme yaygındır.

Buna göre, haritada numaralandırılmış alanlardan hangilerinde dağınık, hangilerinde toplu kır yerleşmeleri daha yaygındır?

	Dağınık yerleşme	Toplu yerleşme
A)	I ve II	III ve IV
B)	I ve III	II ve IV
C)	II ve IV	I ve III
D)	II ve III	I ve IV
E)	I ve IV	II ve III

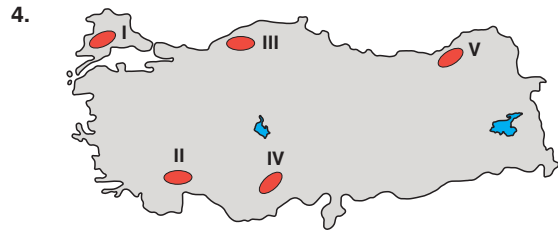
3. Türkiye’de köy altı yerleşmeleri, yapılan ekonomik faaliyetlere göre geçici ya da sürekli yerleşme özelliği göstermektedir.

Buna göre;

- I. yayla,
II. divan,
III. ağıl,
IV. mahalle

yerleşmelerinden hangileri sürekli özelliktedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Yukarıdaki haritada taranarak gösterilen alanlardan hangileri, yaylacılık faaliyeti için uygun değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdakilerden hangisi kırsal yerleşmelerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Çevredeki malzemelerle yapılmış konutlar yaygındır.
B) Ulaşım, eğitim ve sağlık hizmetleri kısıtlıdır.
C) İkincil ve üçüncül ekonomik faaliyetler azdır.
D) İş bölümü belirgindir.
E) Sosyal dayanışma güçlüdür.

6. I. Oba; göçebe çobanların çadırlarından oluşan yerleşmelerdir.
II. Mezra; bir ya da birkaç evden oluşan, tarım ve hayvancılık yapılan yerleşmelerdir.
III. Kom; yaz döneminde halkın hayvanlarını otlatmak için çıktıkları yerleşmelerdir.
IV. Çiftlik; ekonomik fonksiyonu çoğunlukla tarım olan yerleşmelerdir.

Yukarıdaki köy altı yerleşmelerinden hangilerinin yılın belli bir döneminde kullanıldığı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. İtalyanca "citta" (şehir) ve İngilizce "slow" (yavaş, sakin) kelimelerinden oluşan Cittaslow, Sakin Şehir anlamında kullanılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi sakin şehirlerin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Kendine özgü mimari yapıya sahip olması
B) Tarihi kimliğinin korunmuş olması
C) Gelenek ve göreneklerinin değişime uğraması
D) Nüfus miktarının az olması
E) Bozulmamış doğal ve kültürel varlıkların bulunması

8. Türkiye'de birçok şehir Cittaslow Birliği'nin üyeleri arasında yer almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu şehirlerden biri değildir?

- A) Ahlat (Bitlis)
B) Seferihisar (İzmir)
C) Güdül (Ankara)
D) Halfeti (Şanlıurfa)
E) Çorlu (Kırklareli)

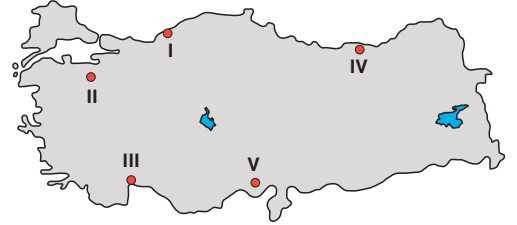
9. Aşağıdaki tabloda K, L ve M şehirlerinde yer alan bazı kır yerleşmelerinin kurulduğu yerler ile bu yerleşmelerde yapılan ekonomik faaliyetler verilmiştir.

Kurulduğu yer	K	L	M	Ekonomik faaliyetler
Orman içi	✓			Ormancılık
Akarsu boyu		✓		Tarım
Deniz kıyısı			✓	Turizm

Bu şehirler, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	K	L	M
A) Rize		Muğla	Mersin
B) Muğla		Trabzon	Adana
C) Bolu		Manisa	Muğla
D) Zonguldak		Bolu	Trabzon
E) Trabzon		Antalya	Zonguldak

10.

Haritada numaralandırılan şehirlerin hangilerinin gelişmesinde hem tarım, hem de sanayi faaliyetleri etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

11. Ülkemizdeki birçok şehirde ticaretin yanı sıra tarım, sanayi, maden, ulaşım, turizm, kültür, idari ve askerî fonksiyonlar da bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerin hangisinde ekonomik etkinlik çeşitliliği daha azdır?

- A) İzmir B) İstanbul C) Bursa
D) Rize E) Ankara